

EUROPEAN CENTRAL BANK
EUROSYSTEM

Verslag

over het nationale event
'NBB Luistert'

I. Overzicht van het event

Bij de NBB organiseerden we 4 events 'NBB Luistert'.

Het belangrijkste event vond plaats op vrijdag 22 januari 2021. Het werd bijgewoond door 28 Belgische maatschappelijke organisaties (die actief feedback konden geven) en werd live gevolgd door 286 deelnemers (die konden deelnemen aan 4 peilingvragen). De maatschappelijke organisaties vertegenwoordigden de belangen van bijvoorbeeld het milieu, de social profit, de bedrijfswereld, werknemers, consumenten, studenten, leerkrachten en gepensioneerden. Het event duurde 3 uur en was opgesplitst in 4 sessies, gebaseerd op de 4 thema's die de ECB had voorgesteld (prijzen, economische bezorgdheden, andere actuele thema's en communicatie). Twee professionele moderators leidden het event in goede banen; de gouverneur van de NBB (Pierre Wunsch) en de president van DNB (Klaas Knot) gingen in gesprek met de moderators en de maatschappelijke organisaties. Het event werd opgenomen en kan worden bekeken via de volgende link: <https://www.nbb.be/nl/evenementen/nbb-luistert-event>¹

Kleinschaliger 'NBB Luistert'-events werden georganiseerd met het Belgische parlement (3 maart 2020, een fysieke meeting van 2 uur), de Regentenraad van de NBB (6 januari 2021, een online meeting van 1,5 uur) en de medewerkers van de NBB (29 januari 2021, een online meeting van 1 uur). Alle meetings werden opgebouwd rond de bovenvermelde 4 thema's en werden geleid door de gouverneur van de NBB en twee leden van de groep Monetair beleid van de NBB.

II. Belangrijkste thema's die werden besproken

1. Wat betekent prijsstabiliteit voor jou?

Over het geheel genomen werd benadrukt dat stabiele en voorspelbare prijzen belangrijk zijn. Er werd op gewezen dat ze de koopkracht van mensen met een beperkt budget (studenten, gepensioneerden en mensen in armoede) helpen vrijwaren, dat ze bijdragen aan lage en stabiele rentetarieven die bedrijven helpen om zichzelf te financieren en om te investeren, dat ze de stijging van huurprijzen (gezien de mogelijke jaarlijkse indexering van de huurprijzen in België) en de loonstijging (gezien de automatische loonindexering in België) onder controle helpen houden en dat ze zo het concurrentievermogen van Belgische bedrijven helpen beschermen.

Meer specifieke bezorgdheden gingen echter uitsluitend over een te hoge inflatie, eerder dan over een te lage inflatie. Sterke prijsstijgingen voor bepaalde diensten en basisbehoeften (bv. gezondheidszorg, bancaire diensten, telecom, woninghuur, transport, energie, water en voeding) worden als bijzonder zorgwekkend ervaren, omdat ze een grote impact kunnen hebben op het budget van armere gezinnen. Bovendien heeft de COVID-19-crisis de financiële situatie van kwetsbare gezinnen verslechterd, wat betekent dat zelfs kleine prijsstijgingen hun koopkracht al aanzienlijk kunnen verminderen. Daarom werd er voorgesteld dat de ECB niet (alleen) naar het inflatiecijfer van het gemiddelde gezin van het eurogebied moet kijken, maar ook rekening zou kunnen houden met de inflatiecijfers van verschillende types gezinnen (met inbegrip van de minder bedeelde gezinnen) of met een 'basisbehoeften'-inflatie-index die de inflatie die door armere gezinnen wordt ervaren nauwkeuriger zou weergeven.

¹ <https://www.nbb.be/nl/evenementen/nbb-luistert-event>

Er werden ook bezorgdheden geuit over de stijgende huizenprijzen, maar daar lag tijdens het debat niet de focus op. Daarnaast maakten verschillende personen zich, nu de rente laag is en de inflatie onder de inflatiedoelstelling blijft, zorgen over de uitholling van het (pensioen)spaargeld.

2. Wat zijn je verwachtingen en bezorgdheden voor de economie?

Pessimisme leek de overhand te hebben. Dit weerspiegelde de ernstige gevolgen van de COVID-19-crisis (verslechterende financiële situatie van (vooral kwetsbare) gezinnen en bedrijven, stijgende werkloosheid, onzekerheid over de toekomst, gematigde loongroeiverwachtingen, bezorgdheden over hoge overheidsschuld), die boven andere uitdagingen kwamen (die niet rechtstreeks verband houden met het monetair beleid), zoals het concurrentievermogen, de klimaatverandering, de digitalisering, de vergrijzing en de broosheid van het economische model.

Van het monetaire beleid wordt over het algemeen verwacht dat het een stabiliserende kracht uitoefent op de economie, de financiële markten en de maatschappij als geheel.

De meningen over de monetaire stimulans van de laatste jaren waren verdeeld (zie ook de resultaten van de peiling als bijlage). Vertegenwoordigers uit de bedrijfswereld bevestigden dat de lage rente investeringen zou moeten stimuleren, maar stelden dat andere factoren tegenwoordig meer doorslaggevend zijn (bv. de onzekerheid over de toekomst). Verscheidene mensen uitten hun bezorgdheid over de mogelijke verdelingsgevolgen van het monetaire beleid, de daarmee gepaard gaande risico's voor de financiële stabiliteit (zeepbellen in de activaprijzen en zogenaamde zombiebedrijven), de complicaties met negatieve reële opbrengsten, en het gebrek aan een 'groene' focus bij de aankoop van activa en TLTRO's. Ook werd betoogd dat het reflatiebeleid vooral ten goede komt aan overheden (grote schuldenaars) en niet aan de middenklasse (de motor van de economie). Sommigen vonden dat de impact van het monetaire beleid was afgenomen; onconventionele instrumenten worden als minder krachtig beschouwd dan het sturen van de beleidsrente, wat in het verleden een sterk instrument is geweest.

De monetairbeleidsreactie op de COVID-19-crisis werd over het algemeen echter als positief beschouwd, omdat bedrijven bijvoorbeeld een vlotte toegang tot krediet behielden, al moesten kleinere ondernemingen en zelfstandigen het hoofd bieden aan strenge kredietvoorwaarden.

Meerdere personen waren ook bezorgd over de beëindiging van het accommoderende monetaire beleid. In dit opzicht werd aanbevolen dat het monetaire beleid en het begrotingsbeleid nauw op elkaar worden afgestemd, bv. door de stimulerende begrotingsmaatregelen te handhaven terwijl het monetaire beleid verkrappt. Iemand stelde ook voor om de aangekochte overheidsschuld binnen het PEPP kwijt te schelden.

3. Welke andere onderwerpen vind je belangrijk?

Zowel sociale als ecologische aspecten verdienen volgens de deelnemers meer aandacht binnen het monetairbeleidskader. Vaak werd gesteld dat deze aspecten even belangrijk zouden moeten zijn als de prijsstabiliteitsdoelstelling. Bovendien zou meer aandacht voor beide onderwerpen ertoe kunnen bijdragen dat zowel prijsstabiliteit als financiële stabiliteit worden bereikt.

Het klimaat werd als een prioriteit beschouwd, vooral gezien de financiële risico's en transitierisico's die ermee gepaard gaan. Om de klimaatverandering te bestrijden, werd gesuggereerd dat de

centrale bank haar monetaire instrumenten (bv. groene kwantitatieve verruiming, groene gerichte langerlopende herfinancieringstransacties en directe financiering van groene publieke investeringen) en haar regelgevende instrumenten (bv. groene stresstests voor banken, extra buffers voor banken met vervuilende investeringen op hun balans en maatregelen die de ontwikkeling van groene activamarkten bevorderen) zou moeten inzetten. Bovendien werd een transparante verslaggeving over de groene initiatieven van de centrale bank aanbevolen. Anderen meenden daarentegen dat klimaataspecten meer een fiscale dan een monetaire kwestie zijn en dat ze de politieke onafhankelijkheid van de ECB in vraag zouden kunnen doen stellen.

Het oude paradigma van de geldneutraliteit werd ter discussie gesteld en verschillende personen benadrukten dat de centrale bank meer belang zou moeten hechten aan maximale werkgelegenheid en de vraagzijde van de economie beter zou moeten ondersteunen. Iemand vroeg om meer aandacht te schenken aan armoede en ongelijkheid. Over het geheel genomen werd de focus op de prijsstabiliteit als te beperkt gezien om bij te dragen aan een algemene economische stabiliteit en sociale vooruitgang.

Het belang van de financiële stabiliteit werd aangestipt, net als de nood om neveneffecten van het monetaire beleid van nabij op te volgen. Iemand riep op tot een grotere democratische legitimiteit van de centrale bank.

4. Hoe kunnen we het best met jou communiceren?

Er was aanzienlijk minder feedback over dit onderwerp. Heel wat deelnemers benadrukten de nood aan meer en duidelijkere communicatie via verschillende kanalen (zie ook resultaten van de peiling als bijlage).

De NBB speelt een cruciale rol in de informatieverbreiding over het monetaire beleid naar het Belgische publiek (zie eveneens de resultaten van de peiling), maar haar communicatie zou toegankelijker moeten zijn. Elk initiatief dat het monetaire beleid kan verduidelijken wordt aangemoedigd en zou zowel voor experts als voor leken positief zijn. Meer in het bijzonder werd een duidelijke communicatie over de negatieve rente als belangrijk beschouwd, omdat het grote publiek dit niet altijd goed begrijpt. Daarnaast vinden velen het ook nodig dat de voordelen van het monetaire beleid voor het dagelijkse leven van de mensen beter worden uitgelegd. In dit opzicht wordt het onderzoek van de centrale bank dat focust op gezinnen en bedrijven sterk gewaardeerd en als nuttig beschouwd. Meer in het bijzonder worden de expertise en onafhankelijkheid van de studies en de berichten van de NBB over de Belgische economie in het algemeen geprezen. Iemand merkte echter op dat de NBB soms door haar politiek neutrale toon de kans mist om haar stem meer te laten gelden in maatschappelijke debatten.

Wat betreft de transparantie van de gegevens van de ECB en de NBB, werd aangegeven dat de definitie en methodologie duidelijker kunnen. Databanken zouden interactiever en toegankelijker mogen zijn, zodat ze makkelijker door een groter publiek kunnen worden gebruikt.

Wat de communicatiekanalen betreft, werd het toenemende gebruik van webinars door de NBB gunstig onthaald en als effectief beschouwd om een ruimer publiek te bereiken (ook na COVID-19). Sommige organisaties willen de informatie ook helpen verspreiden naar de Belgische samenleving.

5. Vragen specifiek voor de NCB

III. Samenvatting van de belangrijkste aanbevelingen, vragen en bezorgdheden

De feedback was over het algemeen uitgebreid en weerspiegelde de diverse achtergrond van de sprekers. Wat opviel was dat verschillende belangengroepen vaak gelijkaardige bezorgdheden uitten. Bovendien zijn de verwachtingen over de rol en het toepassingsgebied van het monetaire beleid over het algemeen heel hoog, ook al zijn sommigen zich ervan bewust dat het monetaire beleid geen wondermiddel is (en benadrukken ze de rol en het belang van andere overheidsbeleidsmaatregelen).

Een belangrijke conclusie was bijgevolg dat er nood is aan duidelijkere communicatie over wat het monetaire beleid kan doen en hoe het al bijdraagt aan een brede waaier van overwegingen die het publiek heeft vastgesteld, maar ook over wat het niet kan doen en hoe het beperkt is in zijn mogelijkheden (gezien zijn mandaat en de instrumenten waarover het beschikt). Een andere belangrijke aanbeveling omvatte de opstelling en het gebruik van bijkomende indicatoren om de heterogene impact van het monetaire beleid beter te volgen (bv. inflatie-indexen voor verschillende soorten huishoudens).

Wat betreft het event op zich, apprecieerde het Belgische publiek het outreach-initiatief en leek het ernaar uit te kijken deze dialoog in stand te houden: relevante en duidelijke informatie van de NBB ontvangen en feedback geven over specifieke onderwerpen.

IV. Bijlage

Organisatie die deelnamen aan het event 'NBB Luistert' van 22 januari 2021

- Algemeen Christelijk Vakverbond (ACV)
- Algemene Centrale der Liberale Vakbonden van België (ACLVB)
- Association des Professeurs de Sciences Economiques (APSE) (Vereniging van Waalse en Brusselse leerkrachten in de economie)
- Bond Beter Leefmilieu (BBL)
- Capitant Luik
- Centre national de coopération au développement (Cncd-11.11.11) (koepelorganisatie van de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap voor ontwikkelingssamenwerking)
- Raad van de gelijke kansen voor mannen en vrouwen (RGK)
- Conseil des Femmes Francophones de Belgique (Franstalige vrouwenraad van België)
- Rode Kruis België
- Fédération Wallonne de L'Agriculture (FWA) (Waalse landbouwfederatie)
- Fédération Des Services Sociaux (FDSS) (federatie van Waalse en Brusselse sociale diensten)
- Fediplus
- Financité
- Koning Boudewijnstichting
- JUMP
- Kringwinkel Antwerpen
- Ligue des Familles (Franstalige Gezinsbond)
- Réseau Wallon de Lutte Contre la Pauvreté (RWLCP) (Waals netwerk voor armoedebestrijding)
- Test-Aankoop
- Union des Classes Moyennes (UCM) (Waals-Brusselse vereniging van de middenstand)
- Union des Villes et Communes de Wallonie (Waalse vereniging van steden en gemeenten)
- Unie van Zelfstandige Ondernemers (UNIZO)
- Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO)
- Vereniging voor Social Profit Ondernemingen (VERSO)
- Vlaamse Economische Kring (VEK)
- Vlaamse Federatie van Beleggers (VFB)
- Vlaams Netwerk van Ondernemingen (VOKA)
- WWF Belgium

Programma van het event 'NBB Luistert' van 22 januari 2021

9 uur: Start van het live online event

- Welkomstwoord van moderatoren Valerie Bauwens (Kanaal Z) en Maxime Paquay (RTBF) en van de gouverneurs Pierre Wunsch (NBB) en Klaas Knot (DNB)
- Sessie 1: Prijzen en prijsveranderingen (feedback van organisaties + peilingvragen voor live deelnemers)
- Sessie 2: Bezorgdheden en verwachtingen voor de economie
- Pauze van 5 minuten
- Sessie 3: Andere actuele thema's
- Sessie 4: Communicatie
- Conclusies

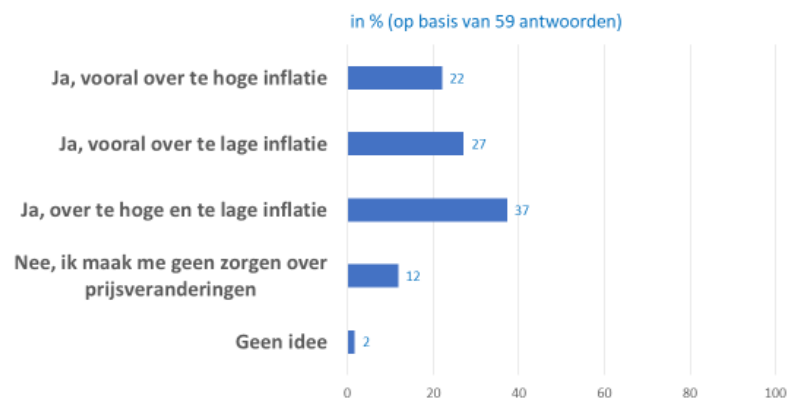
12 uur: einde van het event

Een opname van het event vind je op de website van de NBB:
<https://www.nbb.be/nl/evenementen/nbb-luistert-event>

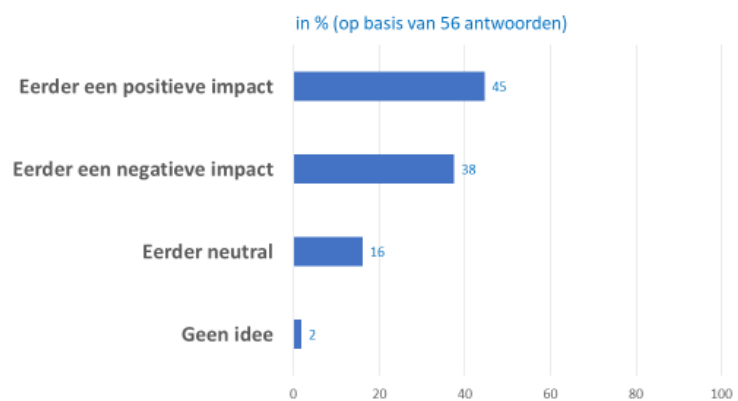
Peilingvragen en resultaten van het 'NBB Luistert'-event (22 januari 2021)

De steekproeven zijn zeer klein en wellicht vertekend.

1. Ben je bezorgd over inflatie?

2. Welke impact heeft de lage rente op jou?

3. Moeten we bij het monetaire beleid meer rekening houden met andere overwegingen?

4. Hoe verkies je informatie over het monetaire beleid te ontvangen?

